

SŁOWO

Wilno, Sobota 22 maja 1926 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagrancę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedaży detalicznej ceną pojedynczego n-ru 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASZAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
GRODNO — Plac Batorego 8
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemi
LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
NOWOGRODEK — ul. Mickiewicza 20
NOWOŚWIECIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — ul. Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego
ST. ŚWIECIANY — ul. Rynek 9 8
ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
WARSZAWA — Nowy Świat 46—14
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Ryga 20 maja.

Pierwsze wiadomości jakie nadeszły do Rygi o przewrocie w Polsce, wzbudziły zupełnie zrozumiętą sensacją. Wiadomości te były nie zupełnie ściśle. Pochodziły przeważnie ze źródeł berlińskich i, albo przesadzone, albo też wręcz niezgodne z prawdą. Nie trwało to wszakże długo. Już po kilku dniach, posłstwo i biuro prasowe udzieliło szczegółowego wywiadu prasie, solidaryzując się ze stanowiskiem m. Piłsudskiego i wywiad ten z błyskawiczną szybkością oblała gazetę ryską.

Jakie wrażenie! — Sfery lotewskie są zadowolone, zupełnie wyraźnie to zaznacza. Liczne pisma, poświęcając wypadkom w Polsce dużo miejsca, zamieściły też dłuższe artykuły o samej osobie Piłsudskiego, często p. t. «Piłsudski — przyjaciel Łotwy». Pospłyły się też wspomnienia i przypomnienia, z okresu, kiedy wojska polskie, pod wodzą Piłsudskiego, walczyły, strzegły o strzemie z armią lotewską przeciwko bolszewikom.

Ogólne zadowolenie wytworzoną sytuacją w Polsce, było na Łotwie tak duże, że zaniepokoiła się nim Litwa. Jak wiadomo Kowno, w każdym chociażby najbardziej odległym posunięciu czy zdarzeniu w Polsce, dopatruje akcję skierowaną przeciwko Litwie. Tak się też stało tym razem.

W przeciwieństwie do Łotwy, sfery polityczne Kowna, wykazały maksimum przestrochu i obawy przed Piłsudskim. Przedewszystkiem więc rozszala się pogłoska, że na Łotwie zarządzone mobilizacje, i jakkolwiek różni różnie o tem zarządzeniu mówili, największe strachają uparcie twierdząc, że lotewska armia ma bronić Wilna, na wypadek, gdyby Litwini skorzystali z wytworzonej sytuacji w Polsce. Wiadomość tę, urzędowe źródła natychmiast zdementowały, jak też pośpieszyły zaprzeczyć informacjom «Berliner Tageblatt» o marszu wojsk litewskich na Wilno.

Następnie ukazała się wiadomość, mniej sensacyjna, a bardziej dla polityków kowieńskich prawdopodobna, że wobec nowej sytuacji w Warszawie, rozpoczęły się jakieś nowe, a tajemnicze rokowania polsko-lotewskie. — Jakie rokowania... «oczywiście wojskowe» — mówiono w Kownie. — Ale tego mało: na dobiek wszelkiego, pisma kowieńskie nie mogły się powstrzymać od oceny sytuacji politycznej, wyłonionej przez zwycięstwo Piłsudskiego w Europie. Dotychczasowa półrządówka «Echo» otwarcie wypowiedziała się, że należy się liczyć ze zmianą kursu polskiej polityki zagranicznej w stosunku do Niemiec i Anglii. Polityka ta, zdaniem «Echa», stanie się przyjazną dla Anglii i poczęści Niemiec, i nawzajem. Więcej — pisma kowieńskie nie zawahały się przed insynuacją, że «putsch» Piłsudskiego inspirowany był w Londynie, dla celów wielkiej polityki międzynarodowej.

Oczywiście znalazły się w Kownie pewne elementy, szczególnie wśród sfer wojskowych, które z nastaniem wypadków w Polsce parły do wojny, uważając, iż nadszedł najodpowiedniejszy moment odzyskania Wilna. Jednak zrównoważone i trzeźwo myślące grupy, odrzucały wyjątki otwarcie całą sytuację.

W Anglii wojna taka byłaby niepopularna. Na pomoc Niemiec liczyć również nie można. Łotwa mogłaby stanąć po stronie Polski, a jedynie mocarstwo, niezadowolone z wypadków warszawskich, Francja nie pozostała b. c. przeciw najbliższemu sojusznikowi Polski. — Oto dlatego, z chwilą gdy nadeszły pierwsze depesze o zamachu stanu, już nazajutrz porzucano w Kownie wszelką myśl o zbrojnym wystąpieniu, a nawet przeciwnie, pogłoski o militarnej dyktaturze Piłsudskiego wprost przerażyły polityków kowieńskich, czemu najlepszy wyraz dały głosy prasy.

Ton tej prasy, w stosunku do codziennych konfliktów granicznych, nagle zmienił i miało się wrażenie, że w Kownie obawiają się nawet cienia prowokacji, z tej prostej przyczyny, aby «marsz na Wilno», nie przestoił się nagle w «marsz na Kowno».

.....
E. Mieszkowski
Mickiewicza 22
KAPELUSZE
Borsalino, Habig, Pless i krajowe od zł. 15
CZAPKI w wielkim wyborze.

Zgromadzenie Narodowe w dn. 31 maja

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Nie zaproszeń na Zgromadzenie Narodowe w dn. 31 maja. Dziś w południe odbyła się narada rodowa została odroczone. W komarszalka Rataja, marszałka Piłsudskiego i premiera Bartla. Po skończeniu Rataj zamierza wyznaczyć teren naradzie oświadczone półoficjalnie min Zgromadzenia Narodowego na że zapowiedziane na dzisiaj rozszala 31-go maja w Warszawie.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). W wydany dzisiaj wieczornym dodatku nadzwyczajnym jednego z pism warszawskich, m. inn. czytamy: Z pewnych źródeł dowiadujemy się, że Zgromadzenie Narodowe, które dokona obrotu Prezydenta Rzeczypospolitej zwołane będzie na dzień 31 maja r. b. do Warszawy. Postanowienie to jest rezultatem naraż jakiego dziś odbyły się u marszałka Rataja.

Narady nad zapewnieniem bezpieczeństwa w dniu Zgromadzenia Narodowego.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Dziś o godz. 7 wieczorem zebrali się Rada Ministrów na posiedzenie nadzwyczajne w celu omówienia środków bezpieczeństwa i zapewnienia spokoju w dniu Zgromadzenia Narodowego.

Poza tem zajmowała się również sprawą rozbrojenia oddziałów cywilnych, które brały udział w ostatnich walkach na ulicach Warszawy.

Kandydatury na Prezydenta Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Wicza. Lewica w razie odmowy marszałka Piłsudskiego ma podobno wygłosić wymiennie są ewentualne kandydatury na stanowisko Prezydenta Rzeczypospolitej. Między innymi wy. i prof. Bartla. mieniano nazwisko b. min. Raczki.

Uspokojenie umysłów w Poznaniu.

Marsz. Trampczyński przeciwstawia się autonomii.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Odezwa marszałka Trampczyńskiego wywołała w Poznaniu obszerne i różnorodne komentarze, ponieważ nie wiadomo było czy jest to przeciwstawienie się czy posłuch wobec Warszawy.

Jak się dowiadujemy z autorytatywnego źródła, odezwa miała przedewszystkiem na celu przeciwstawienie się utworzeniu w chwili obecnej autonomicznej dzielnicy Wielkopolskiej.

Sądowictwo poznańskie podporządkowało się Warszawie.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Dziś przybył do Warszawy dr. Marecki, prokurator sądu apelacyjnego w Poznaniu, który minist. sprawied. p. Makowskiemu złożył sprawozdanie z działalności prokuratury apelacyjnej w Poznaniu w dniach 12—14 maja.

Według tego sprawozdania sądowictwo poznańskie podporządkowało się całkowicie władzom warszawskim.

Nastroje wśród mieszczaństwa.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). „Kurjer Polski” donosi z Poznania: mieszczaństwo tutaj nie we wszystkim solidaryzuje się ze stanowiskiem posłów i senatorów prawicowych i jest przeciwko akcji zbrojnej. Jednak wraz z przejściem marszałka Piłsudskiego do akcji ofensywnej w stosunku do Wielkopolski, mieszczaństwo zdecydowane jest bronić się do upadłego.

WARSZAWA 21 V. (tel. wł. Słowa) Stan umysłów powrócił do równowagi. Z Poznania donoszą, że w mieście wagi. Część posłów wyjechała z zapanowało zupełne uspokojenie. Poznania.

Gen. Stan. Haller otrzymał list żelazny.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Gen. Stanisław Haller, b. szef sztabu generalnego, był dziś na audjencji u premiera Bartla, który w porozumieniu z min. spr. wojsk. marszałkiem Piłsudskim wręczył Stanisławowi Hallerowi list, gwarantujący mu zupełną swobodę ruchów na terenie Polski.

Marszał. Rataj o przyjaźni francusko - polskiej.

PARYŻ, 21. V. Pat. Specjalnie wysłany do Polski korespondent «Echa de Paris» miał sposobność zrelacjonować z petycją obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej Marszałkiem Ratajem, który zapewnił, że nie może zerwać trwałych węzłów przyjaźni francusko-polskiej. W całym kraju madzenia Narodowego. Przyp. Red. panuje porządek mówił Marszałek. PAT.)

Anglii grozi znowu strajk.

Interwencja rządu spełza na niczem.

LONDYN, 21 V. PAT. Reuter. Po odrzuceniu przez górników projektu rządowego dotyczącego regulacji kryzysu węglowego odrzucili tenże projekt dziś przed południem również i właściciele kopalni.

LONDYN, 21 V. PAT. Związek górników wystosował do związku kolejarzy i robotników transportowych pismo, w którym wyraża nadzieję, że kolejarze i robotnicy transportowi nie będą chcieli szkodzić interesom górników przez ładowanie lub transportowanie węgla ze stacji kolejowych i doków.

O legalności strajków.

LONDYN, 21 V. Pat. Sir John Simon, którego znamienne wystąpienie w sprawie legalności strajku powszechnego wywarło w całym kraju silne wrażenie i oślabiło stanowisko sirajujących, wygłosił wczoraj w swoim okręgu wyborczym Spen Valley długą mowę, w której uzasadniał różnicę między strajkiem jako legalnym środkiem walki w obronie interesów zawodowych, a strajkiem powszechnym. Mówca przyznaje, że jakkolwiek strajk powszechny, jako środek nielegalny i w wielu wypadkach przeprowadzony nieomal gwałtem dostarczał w znacznym miarze t. zw. sympatyków, to jednak liczba tych ostatnich była dość groźna dla biegu normalnego życia kraju. Wiele Trade Unionistów przystąpiło do strajku, zdaniem Simona, wskutek pomieszania pojęć strajku powszechnego, ze strajkiem zorganizowanym na wielką skalę.

Rodziewiki w angielskiej partii liberalnej.

Pogłoski o ustąpieniu Lloyd George.

LONDYN, 21. Pat. «Evening Standard» na podstawie wiadomości ze źródeł miarodajnych zaprzecza pogłoskom o bliskim ustąpieniu Lloyd Georgea ze stanowiska przewodniczącego partii liberalnej, podkreślając jednak równocześnie, że w łonie tej partii zaznaczają się obecnie bardzo poważne różnice poglądów.

Ostatnie wypadki w Polsce w świetle prasy Sowietów

Prasa sowiecka, rozgrywająca się wypadki w Polsce spotkała na ogół spokojnie, ograniczając się jedynie do obiektywnej oceny przewrotu.

Wiadomem jest jednak, że ogół bolszewicki uważa osobę marszałka Piłsudskiego za wcielenie ducha polskiej zaborczości i militarizmu, przede wszystkim trudem kojarzy pojęcia warunków socjalnych, które miały wywołać do wystąpienia, z nastrojami polskiej armii, na których się oparł w przewrocie b. wódz naczelny.

A więc «Izwestia» z dnia 15 V, 26 r. w naczelnym artykule mówi, że wystąpienie marszałka Piłsudskiego zrodziła przedewszystkiem atmosfera «katastrofalnego stanu polskiej gospodarki państwowej».

«Nigdy jeszcze», twierdzi prasa sowiecka, «warunki dla opanowania rynków zbytu przez przemysł polski nie przedstawiały się tak krytycznie, jak w dany moment. Bezrobocie stało się w Polsce chronicznym zjawiskiem, o określonej tendencji stałego wzrastania. Polska nie zdołała dotychczas rozwiązać żadnego politycznego handlowego zagadnienia w stosunku do swych sąsiadów...»

Nie lepiej ma się również według Sowietów przedstawiać sprawa polityki zewnętrznej. — Ten sam artykuł mówi:

«Niezagwarantowanie granic polskich, naciągnięte stosunki z Niemcami, obawa przed możliwością rozszerzenia niemieckich, dotyczących korytarza Gdańskiego i Górnego Śląska, brak jakichkolwiek stosunków z Litwą, wreszcie nieudolność Polski do nawiązania trwałych stosunków z SSSR. — takim jest bilans zewnętrznej polityki Polski dni ostatnich».

Powyższy stan rzeczy wywoływał, według prasy sowieckiej, w stosunku do rządu «stałe rosnące opozycje, która moralnie poparła i sankcjonowała zamach stanu, wykonany przez marszałka Piłsudskiego z pomocą oddanych mu oddziałów wojskowych.

«Izwestia» nie wierzą jednak w możliwość utworzenia wspólnego programu przez dawną opozycję, która ma się składać z zupełnie różnych i nie powiązanych ze sobą grupowań.

Grupowania te mają być następujące:

1. legijonistów, tj. właściwych wykonawców przewrotu, którym obce są jakiegokolwiek ideje społeczne i którzy ślepo idą za swoim wodzem.
2. drobne mieszczaństwo (pod tym terminem rozumiemy widocznie Sowietów PPS, których nie chcą uznawać za organizację robotniczą) które najwięcej ucierpiało wskutek zmiany polskiej waluty.

3. część inteligencji, która ma z imieniem Piłsudskiego łączyć naiwną wiarę, że ten ostatni uczyni Polskę: «silną, niepodległą, wolną».

4. wreszcie włościństwo, które chce oczekiwać od każdego nowego rządu, zabarwionego lewicowo, wykonania reformy agrarnej.

Opozycje tych grup, według zdania Sowietów, łącznie z ogólnym położeniem wewnętrznym i zewnętrznym kraju, stwarzało tę atmosferę, w której przewrót stał się możliwym. Sama zaś koncepcja i wykonanie zamachu nosi wyłącznie wojskowy charakter (pronuntiamiento), jak to miało miejsce w Hiszpanii, lub Grecji.

W tym samym duchu pisze znany publicysta bolszewicki, Karol Radek, zyd łódzki, który uważany jest w Rosji za bezapelacyjnego juristę stosunków polskich.

«Fizjolog, dokonany przez Piłsudskiego jest jedynie odbiciem walki wojennych grupowań», — mówi Radek — «tem nie mniej byłoby wielkim błędem myśleć, że wystąpienie Piłsudskiego skończy się jedynie zamianą Wojciechowskiego Piłsudskim, a Witosa Bartlem i tem, że «Robotnik», który

był dotychczas cichym współorganizatorem burżuaznej reakcji i rządu, zacznie teraz odgrywać rolę oficjalnego organu Belwederu, rolę do której on tak tęsknił. Pierwszy raz w historii Rzeczypospolitej Polskiej, armie znajdowały się w stanie wojny domowej, pierwszy raz nie małe grupki oficerów, lecz całe pułki starty się z sobą w bratobójczych walkach. Wszystko to głęboko wstrząsnęło duszą żołnierza, który musiał wybrać: iść z rządem, czy z Piłsudskim? Takie wypadki nie mijają bez śladu...»

Przechodząc wreszcie do konsekwencji socjalnych przewrotu, Radek mówi, że zamach stanu marszałka Piłsudskiego został moralnie i politycznie faktycznie (strefa generalny) poparty przez klasy pracujące i przeto: «robocze masy łączą z przyszłością Piłsudskiego do władzy polepszenie ich bytu, lecz ani Piłsudski, ani P.P.S. nie zdołają się na wprowadzenie żadnych zmian radykalnych — a trzeba się z tem liczyć, że klasa robotnicza zażąda spłaty, wystawionych podczas przewrotu weksli Piłsudskiemu».

Kończąc swój artykuł następującymi słowami: «Marszałek Piłsudski wrócił do Belwederu. Lecz pierwszy raz wszedł on tam za zgodą burżuazji, teraz zaś wchodzi po wojnie domowej, na czele powstańczych pułków. To nie jest to samo. Dla tego drugie wstąpienie Piłsudskiego do Belwederu będzie miało również inne konsekwencje...»

Jakie konsekwencje, Radek nie mówi.

Czyżby i ogół bolszewicki, ze swego punktu widzenia, był również zdziwiony parlamentarnymi konsekwencjami przeciwkonstytucyjnego zamachu?

Reasumując powyższe można powiedzieć, że prasa bolszewicka uważa, iż marszałek Piłsudski staje w opozycji do grupowań prawicowych (krupnaja burżuazja) i zaciągając moralny dług wdzięczności od stonowicy lewicowych, (miejkoj burżuazji) którego nie będzie mógł spłacić, nie znajduje oparcia do parlamentarnego grupowania swej władzy.

Ponieważ zaś dojście do władzy zawdzięcza jedynie czynnikom wojskowym, przeto i władzę swą będzie musiał oprzeć wyłącznie na dyktatorze wojskowej.

W przewidywaniu jednakże tej dyktatury Piłsudskiego, Radek na odczytanie swym, wygłoszonym w Mińsku zaznacza, że: Nasz stosunek do rozgrywających się wypadków w Polsce powinien być w najwyższym stopniu neutralnym. — Nasza polityka wyrażać się będzie jedynie w gotowości do ścisłego ekonomicznego zbliżenia się z Polską.

J. S.

Uchwały Z. L. N.

Klub parlamentarny Z. L. N. odbył wczoraj dłuższe posiedzenie w sprawie sytuacji bieżącej. Powzięto następujące uchwały:

1) Klub Z. L. N. składa hold wszystkim poległym w obronie prawa, Konstytucji i prawowitego rządu.
2) Klub Z. L. N. wyraża gorące słowa uznania i podzięk regularnym wojskom tak oficerom i żołnierzom oraz młodzieży, walczącym po stronie prawowitej władzy.
3) Klub Z. L. N. domaga się od Marszałka Sejmu, pełniącego obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej oraz od rządu przywrócenia w całej pełni swobód konstytucyjnych, natychmiastowego wypuszczenia na wolność wszystkich aresztowanych wojskowych i cywilnych, którzy stali po stronie rządu prawowitego, rozbrojenia i rozwiązania organizacji strzeleckich i milicji partyjnych, zaniechania aż do wyboru Prezydenta i do czasu utworzenia nowego rządu zmian na stanowiskach w armii w urzędach cywilnych.
4) Klub Z. L. N. domaga się szybkiego zwołania Zgromadzenia Narodowego w odpowiedniej miejscowości poza Warszawą, zabezpieczającej swobodę wyboru.
5) Klub Z. L. N. jednomyślnie aprobuje dotychczasowe postępowanie prezydium klubu.

Sejm i Rząd.

Wysłannik wojewody Bnińskiego.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa). Dziś rano przybył do marszałka Rataja specjalny wysłannik wojewody poznańskiego hr. Bnińskiego z pismem do marsz. Rataja. Wysłannik ów ma dziś wieczorem jeszcze powrócić do Poznania.

Warunek P. P. S.

WARSZAWA 21 V. (tel. wł. Słowa). Na posiedzeniu C. K. W. P. P. S. które odbyło się we środę powzięto uchwałę, że klub P.P.S. weźmie udział tylko w tym wypadku w Zgromadzeniu Narodowym, o ile odbędzie się w Warszawie.

Z kół socjalistycznych informują, że maximum usłupstw na jakie P.P.S. zgodziły się byłoby wyznaczenie Zgromadzenia Narodowego w Wilanowie.

Cenzura prewencyjna w Krakowie.

WARSZAWA 21 V. (tel. wł. Słowa). Z Krakowa donoszą: Z rozporządzenia władz prokuratorskich weszła w życie cenzura prewencyjna.

Nominacja gen. Składkowski.

WARSZAWA 21 V. PAT. Komisarzem rządu na miasto stołeczne Warszawy mianowany został generał brygady Sławoj-Składkowski. Akt nominacyjny podpisany został przez p. Marszałka Sejmu Rataja w zastępstwie Prezydenta Rzeczypospolitej, premiera Bartla oraz ministra spraw wewnętrznych Młodzianowskiego.

Pułkownik Paszkiewicz zwolniony.

WARSZAWA 21 V. (tel. wł. Słowa). W czwartek zwolniony został pułkownik Paszkiewicz dowódca Szkoły Podchorążych, który był internowany w Wilanowie.

Ignacy Paderewski w Poznaniu.

WARSZAWA, 21 V. (tel. wł. Słowa) Z Poznania donoszą: wczoraj przybył do Poznania Ignacy Paderewski, którego przyjazd łączy z wypadkami bieżącymi. Paderewski jednak sam stwierdził publicznie, że przyjazd jego nie posiada charakteru specjalnego, gdyż był dawno zapowiadany i związany ze sprawami osobistymi i koncertem jaki zamierzał dać w Polsce. Ponieważ jechał przez Niemcy więc przybył do Poznania.

Akcja oszczędnościowa rządu.

Ministerstwo Skarbu przypomniało okólnikiem wszystkim Ministerstwom o konieczności, jaknajdalej idącego ograniczenia wydatków państwowych, celem dostosowania ich do stanu dochodów i zapasów gotówkowych.

Ministerstwo Skarbu zwróciło się z prośbą do poszczególnych ministerstw o wydanie zarządzeń mających na celu odłożenie na czas późniejszy takich wydatków, które nie są konieczne do utrzymania normalnego funkcjonowania administracji, bez względu na to, że wydatki te mieszczą się w ramach przewidywanego budżetowego na maj i czerwiec, w ramach budżetowych miesięcznych lub nawet w ramach otwartych już kredytów, tylko bowiem drogą oszczędności usunie się deficyt budżetowy, który jak wiadomo za pierwsze cztery miesiące r. b. wyniósł okragło 42 miliony złotych, i uniknie się niebezpieczeństwa jakiegokolwiek inflacji.

Lustracja urzędów prokuratorskich.

WARSZAWA, 21 V. Pat. W związku z zarządzeniem z dnia 19 b. m. dotyczącym lustracji urzędów prokuratorskich, p. Minister sprawiedliwości jako naczelny prokurator uznając, że chwila obecna wymaga szczególnego usprawnienia czynności wszystkich organów państwowych polecił pismem ogólnym z dnia 21 b. m. wszystkim prokuratorom apelacyjnym dokonanie niezwłocznej lustracji podległych im urzędów prokuratorskich i złożenie sprawozdania o wyniku tej lustracji. Szczególną uwagę zwraca minister sprawiedliwości, aby skargi i podania osób zainteresowanych otrzymywały należyte i terminowe załatwienie oraz by wszystkie dostrzeżone niedokładności w funkcjonowaniu aparatu prokuratorskiego w interesie sprawiedliwości i powagi urzędu prokuratorskiego natychmiast były usuwane.

ECHA KRAJOWE

Proces komunistów.

— Korespondencja Słowa. —

Dnia 10 bm. rozpoczął się w Suwałkach w sądzie okręgowym wielki proces przeciwko 53 oskarżonym z art. 102 i KK.

Akt oskarżenia zarzuca podświadomym udział w komunistycznej partii polskiej.

Pod sądni są przeważnie z Suwałk, Augustowa i Sejna: Michał Boguszewski, Antoni Zelwinder, Bolesław Wrocławski, Zygmunt Białostocki, Gotlib Śmieciuchowski, Chaim Jabłoński, Stanisław Raczkowski, Etrom Słomiński, Aleksander Marciniewicz, Feliks Laskowski, Judel Krasnopolski, Aleksander Buraczewski, Mejer — Ber Zeff, Stanisław Winkiewicz, Benjamin Bloch, Chaim Bloch, Moszek Abramowicz, Wolf Michnowski, Leon Apel, Abram Glikson, Abram Morczyk, Tadeusz Godlewski, Izaak Jerolimski, Maks Lewin, Szeła Blacharowicz, Chaim Kaplan, Natiał Kramarski, Judyta Kaufman — Fuksbauer, Natiał Kramarski, Piotr Czupryński, Mejer Halpern, Lejba Szapiro, Lejzer Lewita, Mozes Rybak, Hirs Plaskowski, Efraim Czerman, Bolesław Szczuka, Nochim Plaskowski, Josef Majstrowski, Leon Anciewicz, Mowsza Majstrowski, Berko Epsztajn, Izaak Litmanowicz, Józef Andruszkiewicz, Samuel Lewinszal, Jan Lachowski, Eljasz Rozen-dor, Abram Chlupnicki, Sruł Lejzerdor, Wolf Ratner, Mowsza Metamed, Pinkus Jampolski, Berko Nieświdowicz.

I z górą 350 świadków. Tak olbrzymiego procesu kroniki sądowe w Suwałkach nie notowały. Dnia 19 maja z samego rana ulice Suwałk przepelnione ludźmi, wszyscy czekają, kiedy pod sądnych przeprowadzą z więzienia na prośbę. O godz. 10 z rana oddział wojska w pełnym rynsztunku prowadzi pod sądnych. Zaraz otwiera się posiedzenie sądu w składzie 4 sędziów: p. prezes Naumowicz, Sobolewski, Rektajtyś i Griniewicz; oskarżenie popiera prokurator Tarnowski. Jako obrońcy występują: z Warszawy senat. Śmiarowski i Berenson, z Wilna Czerichow i Dąbrowski, również miejscowi adwokaci pp. Brzozko, Zalewski i Lutostański. P. prokurator oznajmia, że główni

świadkowie oskarżenia, którzy figurują pod pseudonimem w aktach oskarżenia, jako Adam Rinkiewicz, Aleksander Podbrudny i Epsztajn, są w rzeczywistości Lejbko Lipszyc, Franciszek Sapito i Dawid Tiker.

Z powodu takiego przebiegu sprawy adwokaci żądali zawezwania nowych świadków celem sprawdzenia tożsamości Lipszycy, Sapity i Tikiera. Sąd postanawia dać obrońcom termin 24 godzinny dla przedstawienia listy nowych świadków i przychylił się do żądania p. prokuratora prowadzenia sprawy przy drzwiach zamkniętych.

Rada Opiekunów Kresowa.

Dom Ludowy w Spialhicy (pow. Wilejski).

Dom Ludowy R. O. K. w Spialhicy gm. Wilejskiej powoli lecz stale rozszerza swoją pracę; ostatnio został zaopatrzony przez Centralę Wileńską w bibliotekę, a sekcja sportowa otrzymała piłkę nożną.

Największym jednak staraniem miejscowej ludności jest wybudowanie własnego domu — do czego systematycznie zarząd Domu Ludowego dąży.

Wszyscy którzy tu pracę swoją dla domu dają, żywią nadzieję niezłomną, iż Centrala Wileńska dopomoże — czy to pieniężnie czy przez wpływ na społeczeństwo wileńskie, które, jak nam się zdaje z korespondencji „Słowa”, coraz bardziej interesuje się nią i jej życiem.

My tu na miejscu starajemy się być o ile siły nasze pozwolą, aby wysiłki i pomoc nie poszły na marne, a gdy już nowy dom stanie, to prosimy będziemy na poświęcenie Zarząd ROK i spodziewamy się przekonania, iż pokażemy silną placówkę kultury promionującą na okoliczne wioski.

Do Zarządu Domu wchodzi pp. T. Konopiko, L. Tumas i A. Bukoję. S. R.

Nieudany zamach Ukraińców.

W nocy z 13 na 14 maja miała wybuchnąć rewolta Ukraińców w Małopolsce Wschodniej, zakrojona na wielką skalę.

Trzeba istotnie szczęścia niezwykłego, że polska policja w przeddzień zamachu aresztowała całą „generację” ukraińską we Lwowie. Gdyby stało się inaczej, ruchawka ukraińska byłaby nas może drogo kosztowała, bo równocześnie w Warszawie rozgrywały się tragiczne wypadki.

Blizsze szczegóły odkrycia ukraińskiej rebelii znajdujemy w prasie lwowskiej — „Hasłem do wykonania planów przeciwpaństwowych — czytamy, — miało być rzekome wkroczenie szaulisów w granice państwa polskiego na Litwie i jednocześnie atak watahy Tiutiunika na kresy Wschodniej Małopolski.

Zamachowcy ukraińscy działali w ścisłym porozumieniu z Litwinami, a jednocześnie wypadków i akcji miała zdezorientować i zaskoczyć władzę polską.

Rozkazy dla zamachowców ukraińskich wygotowała naczelna komenda ukraińskich organizacji w Berlinie, stojąca pod komendą niejakiego Konowalca, zięcia Fedaka. Plany i rozkazy przysłano via Użgoród za pośrednictwem b. pułk. wojska ukraińskiego Stefanowa.

Akcja wywrotowa miała rozpocząć się w nocy z 13 na 14 b. m.

Policja lwowska aresztowała całą „generację” ukraińską w nocy z 12-go na 13 ty b. m. Aresztowani są: dr. Celewicz, b. sędzia, sekretarz UND'a (Ukr. Narod. Dem.) znany z procesu o zamordowanie s. p. Twerdohliba; Dmytro Panliew, red. „Nowego Czasu”, „generalisimus” ukraińskich faszystów, znany z procesu Fedaka o zamach na marszałka Piłsudskiego; Merkun Paweł inż. ekonomji, znany z sabotaży przedwojennych; Jarosław Marynin, członek 6 brygady „Luh” (dawna „Sicz”), który swego czasu wysadził w powietrze most kolejowy w pow. Jaworowskim; Stefan Kurach, red. „Hromad. Holosu” (rad. ukraiński), u którego znaleziono instrukcje „Woli” (ukr. organizacji wojskowej), zamieszkały w Serejdu, pow. lwowskim, b. żołnik ukraiński; Iwan Petryk, b. żołnik, komendant wojskowy na Lwów, pracownik „Proswity”, który sprawował w organizacji ukraińskiej urząd równy urzędowi kierownika policji politycznej i Nestor Jaciow, jeden z najsłynniejszych płatnych urzędników ukraińskiej Organizacji Wojskowej.

Policja lwowska stwierdziła, że zamachowi miano dokonać przy pomocy t. zw. ochotniczych straży pożarnych ukraińskich, których organizacja miała charakter przysposobienia wojskowego i była w posiadaniu różnorodnej broni palnej, a nawet pewnej ilości mitralaż i minier. Liczba tych „straży” dochodzi do 800. Swoją siecią pokryły one całą Małopolskę Wschodnią.

Na czele ruchu wywrotowego, jak się dowiadujemy, ma stać ataman Petruszewicz.

Owinięci o należenie do tajnej organizacji ukraińskiej, zostali wypuszczeni na wolną stopę. Uwolniono Dymitra Palijewa, redaktora „Nowego Czasu”, Iwana Petryka, urzędnika tow. „Proswita” oraz Włodzimierza Celewicza, sekretarza Undo.

Paweł Merkun odstawiony będzie do sądu w Poznaniu, Jarosław Marynin i Nestor Jaciow pozostają pod śledztwem. Policja zrewidowała mieszkanie inż. Szebarowicza, poszukując tam korespondencji pułk. ukraińskiego Konowalca.

Witkiewicz posiada w swoim dorobku sceniczny przeszło dwadzieścia sztuk. Z tych siedem jest oznaczonych kizyżkami, (symbol wiary czy śmierci?) co znaczy że „są najbardziej realistyczne”, pięć — gwiazdkami (dokładnie prowadzone), co oznacza, że „są więcej zbliżone do czystej formy” (Teatr, str. 278, rok 1923). Ośmiem sztuk — bez żadnych znaków — nie

znany bliżej ich rodzaju ani formy.

Aby wytrwać w tej głębokiej, zapożyczonej od *Tumora Mózgowicza* matematyce, ustalmy, iż niecała trzecia część dorobku artystycznego za ledwie jest formistyczna, dwie większe części — to realizm i bliżej dla nas nieznaną czyli coś pośredniego między „czystą formą” a realizmem.

Dla zaostrenia konturów wywodu, ustalimy musimy czym się różni od innych rodzajów formizmu. Umówimy nam, prawem kontrastu, porównanie z realizmem.

Na czym więc polega teoria czystej formy?

Autor słusznie uważa, iż „cała sztuka ma źródło swe w metafizycznych uczuciach”. Tylko że „teatr”, którego elementami są ludzie i ich działania, „musiał przy postępującym zaniku uczuć metafizycznych „przejść w czyste odtworzenie życia”. I dalej: „Teatr jest sztuką, która przez jakość swoich elementów t. j. przez to, że ma do czynienia z ludźmi i ich działaniami, powstaje, w swojej najczystszej formie, jedynie w miejscu spekulacji i zatamania danego kultu i mając w istocie swojej element rozkładu, z założenia swego jest jakby w ciągłym, postępującym upadku”.

Nowy teatr to „przeżywanie Tajemnicy Istnienia jako jedność w wielości” — mówi teoretyk — „w postaci doznawania wrażenia tej jedności od związków jakości prostych, jak to jest w malarstwie i muzyce. ...Musi być możliwość takiej formy w teatrze formy, w której samo stawianie

się w czasie, „dzianie się” czegoś określonego jedynie czysto formalnie, czegoś, czego elementami będą oczywiście działania ludzkie, będzie w stanie, niezależnie od życiowej treści samych działań i ciągłości charakterów działających osób, wprowadzić nas w zupełnie inny, niż życiowy, wymiar przeżywania, w sferę uczuć metafizycznych, podobnie jak to jest w sztuce czystej”. Trzeba zerwać z dotychczasowym pojęciem teatru i sceny — dać bezsens logiczny w czystej formie. Chodzi tylko o potęgowanie elementu metafizycznego.

„Artystyczny... punkt widzenia polega na tem... że się stara całość oddzielnych elementów pojmować jako nierozdzielalną jedność, że się wielość ich w tę jedność łączy”. I wreszcie ostatnia cytata, zasadnicza w pobudkach twórczych: „Trzeba rozpocząć drzemającą Bestję, i zobaczyć co ona zrobi. A jeśli się wścieknie, będzie zawsze dość czasu, aby ją w porę zastrzelić”. Tu już schodzimy z apostołstwa do eksperymentatorstwa. Punkt widzenia czysto doświadczalny i utylitarystyczny.

Przerwijmy tę sprawozdawczą wybieczkę w dziedzinie teorii „czystej sztuki”. Nie należy popadać w potępną wstępnie chorobę nagminną. Wystarczy to dla zestawienia z obowiązkami dotąd teoriami sztuki. Wśród samych formistów niema zgody na rzeczy podstawowe. Tak więc Witkiewicz polemizuje z Chwistkiem, drugim teoretykiem formi-

Smetona o polityce zagranicznej Litwy.

Z Kowna donoszą: Leader stronnictwa ludowego, Smetona, którego obecnie wysuwają na stanowisko ministra spraw zagranicznych w przyszłym gabinecie, udzielił wywiadu prasie. Smetona oświadczył, że polityka zagraniczna nowego gabinetu dążyć przedewszystkiem będzie do wydobycia Litwy z obecnej sytuacji politycznej, w której Kowno jest zupełnie izolowane.

Smetona oświadczył dalej, że w stosunku do Polski uprawiana będzie polityka wyraźna, i podobne konferencje jak w Lugano i Kopenhadze już się nie powtórzą.

Według jednak innych pogłosek, właśnie nowy rząd zmierzać będzie do pewnego porozumienia z Polską.

Wichrzenia przedajnych Białorusinów.

Z Mińska donoszą: Przybyli tu b. ministrowie narodowego rządu białoruskiego w Kownie, Zajac i Prokulewicz, którzy swego czasu, przekupieni przez ambasadę sowiecką w Berlinie, opowiedzieli się po stronie Sowietów. „Ministrowie” ci, oświadczyli, że cała Białoruś, dąży obecnie do połączenia się z Mińskiem i nadejdzie niebawem chwila, kiedy terytorjum białoruskie, podległe dziś Polsce, przyłączone zostanie do Mińska.

Kobiety a „czarne koszule”.

RZYM. 21 V. Pat. Sekretarz generalny stronnictwa faszystów Turatti zabronił wszystkim kobietom związkom faszystowskim noszenia munduru faszystowskiego, t. j. czarnej korzuli, która jest odznaką walki. Zdaniem Turattiego, nie mogą nosić munduru tego kobiety, które mają się poświęcić wyłącznie działalności dobroczynnej.

Pomyślna sytuacja skarbu francuskiego.

PARYŻ. 21 V. Pat. Minister finansów Peret oświadczył na posiedzeniu Rady Ministrów, że przypadająca na dzień wczorajsz spłata bonów skarbowych dokonana została w jaknajbardziej pomyślnych warunkach. Położenie skarbu jest pomyślne.

Sprawa Windischgraetza.

Przemówienia stron.

BUDAPESZT. 21 V. Pat. Podczas dzisiejszej rozprawy w sprawie fałszerstw banknotowych główny przedstawiciel banku francuskiego adwokat Auerer oświadczył, że bank nie ponosił żadnej straty bezpośrednio, jednakże zaufanie do banknotów 1000-frankowych zostało poważnie wstrząśnięte zagranicą. Adwokat Anerer zaznacza, że Francuzi podczas okupacji okręgu Ruhrzy nigdy nie zajmowali się fałszowaniem niemieckich banknotów markowych. Wreszcie mówca oświadcza, że gdyby motywem na które powołują się oskarżeni miały być uznanie przez sąd za słuszne, to byłoby to zaprzeczeniem wszelkich zasad sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych. Po mowie adw. Auerera nastąpiły przemówienia obrońców oskarżonych.

Uczczenie pamięci generała Bema.

BUDAPESZT. 21.V. Pat. Dzisiaj odbył się tutaj staraniem towarzysza węgiersko-polskiego uroczysty akt odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku uczczeniu pamięci gen. Bema na domu, w którym mieszkał generał w 1848 roku.

Aeroplanem naokoło świata.

PRAGA 21 V. PAT. Kapitan sztabu czechosłowackich wojsk lotniczych Stanovsky odleciał dziś z lotniska w Pradze w podróż powrotną dookoła świata. W pierwszym jego etapie miała być Barcelona, jednakże z powodu silnej mgły lotnik musiał powrócić do Pragi. Próbę wznowi jutro.

Podwójne nazwisko szpiega litewskiego.

Kowieński sztab generalny interesuje się wypadkami w Polsce.

Nawiązując do podanej przez nas we wczorajszym numerze wzmianki o aresztowaniu szpiega litewskiego — Stefanowskiego dowiadujemy się, że przebywając na terenie Polski, korzystał on jednocześnie z nazwiska Golonkiewicza. Śledztwo wyjaśniło ostatecznie, że Stefanowski vel Golonkiewicz trudnił się ostatnio zbieraniem informacji o przegrupowaniach wojsk, związanych z zamachem stanu.

Rozlokowania poszczególnych oddziałów wojsk, były skrajnie notowane przez niego. Niezależnie od tego Golonkiewicz interesował się żywo rozlokowaniem wojsk K.O.P'u.

Milosierdziu naszych czytelników polecamy chorą małkę z małym synkiem przy ul. Ludwiskiej 8-16.

Znalazły się bez chleba i lekarstwa w strasznej nędzy. Błagają o najmniejszą pomoc. Łaskawe datki przyjmuje Adm. „Słowa”.

Poszukuję letniska

Warunki: dogodna komunikacja, ładna miejscowość, bliskość rzeki.

Oferty składać: ul. Mickiewicza Nr 22, m. 23.

W Warszawie.

Most Poniatowskiego w czasie walk.

W czasie ostatnich walk most ks. Poniatowskiego, odnowiony obecnie z dużym nakładem kosztów narażony był na poważne niebezpieczeństwo. Sam most nie był ostrzeliwany, ale znajdował się w pobliżu walk a nawet chwilami na linii strażaków. Wiele kul karabinowych utknęło w drewnianych rusztowaniach. W barakach drewnianych, przeznaczonych dla robotników, ustawiony na prawym brzegu Wisły, uderzył granat. Jedźnia na moście zastana była słomą, pozostawioną przez wojsko; w tych warunkach łatwo mógł powstać pożar, któryby unicestwił dzieło odbudowy mostu z takim trudem podjęte.

N szczęście jednak most ocalał i poważniejszych uszkodzeń nie odniósł. Obecnie przystąpiono do dalszych robót związanych z odbudową.

Zmarii.

Wczoraj zmarły znowu dwie osoby w szpitalu Mokotowskim ranne podczas walk ulicznych: Józef Węclowski, lat 27 wachmistrz 1 p. szwo. i Majan Kozak, lat 33, kanonier 1 p. art. przeciwlotn.

Dzisiaj ranni wojskowi w liczbie 32 zostaną przewiezieni ze szpitala Dz. Jezus do szpitali wojskowych.

Normalny ruch tramwajowy.

Po usunięciu drutów telefonów wojskowych na ul. Suchej i Nowowiejskiej, tramwaje linii Nr. 25 dochodzą już do swego zwykłego krajowego punktu na ul. Grójeckiej. W ten sposób przywrócony został normalny ruch tramwajów stołecznych na wszystkich liniach.

O zabójstwo dowódcy.

LWÓW, 20 V. PAT. Dziś o godz. 14. popołudniu sąd dorozny ogłosił wyrok de gradacji i śmierci na b. sierżanta Kislewskiego, sprawcę mordu na osobie płk. Obieckiego i sierżanta Gadowskiego z 26 kwi. Dowódca O. K. Lwów wyrok zatwierdził. Skazany odniósł się do łaski pełniącego zastępcę obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej Marszałka Rataja. O g. 5 ej pop. nadeszła odpowiedź, że Marszałek nie skorzysta z prawa łaski, wobec czego wyrok o g. 6 ej został wykonany.

D-r ZARCYN

wznowił przyjęcia chorych

Upominki:

Książki,
Albumy,
Obrazy
Papeterja wykwienna
Nuty

Księgarni Stow. Naucz.
Polskiego w Wilnie

ul. Królewska Nr 1.

Na Maj

Od romantyzmu do formizmu.

Realizm Witkiewicza.

Powstanie i zanik prądów literackich, wzajemne ich przenikanie się i krzyżowanie, kłęska starych zwycięstw nowych — to procesy bardzo złożone, przez współczesnych przeważnie zbytnio symfionikowane.

Romantyzm polski — to zagadnienie dokota którego krąży rozważania wszystkich prawie krytyków. Romantyzm jednak przestał być modnym. Wypowiedziano mu walkę, zapominając, że „my wszyscy z niego”. I napewno połowa tych bojowych, przeciwromantycznych sądów byłaby odpadła, gdybyśmy zwolali bezstronnie i rzeczowo odróżnić romantyzm, jako czynnik literacki i społeczny od tego, co nazywamy psychiką romantyczną. Słusznie przed kilku laty pisał prof. Czerniowski właśnie o różnorodności zjawisk: romantyzmu, hiperromantyzmu i psychiki romantycznej.

Niestety, dotąd nie wszyscy chcą się utrzymać w ramach ścisłych definicji i odróżniania różnorodnych, aczkolwiek bardzo pokrewnych zjawisk.

Niektórzy krytycy, a tych jest przeważająca liczba, poczynają za jedną z głównych zalet Wyspiańskiego walkę z romantyzmem i jego zwyciężenie niejako.

Mniej natomiast dokładnie widzi my te pierwiastki romantyzmu, które tkwią w twórczości Wyspiańskiego i które pozwalają niektórym krytykom, jak Feldmanowi, uznać w twórcy „Wesela” neoromantykę i postawić go „na wyżynach romantyzmu”.

A całkiem już znamienity i niezmiennie ciekawy jest skok od romantyzmu po przez realizm do formizmu.

Artykuł niniejszy, dający rozbiór pobieżny i poniekąd jednostronny twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza na przykładzie jednej z głębszych jego sztuk, ma zadanie przeprowadzenia tezy, iż Witkiewicz w twórczości swojej stanął na punkcie osiągniętym przez Wyspiańskiego — i jest to pozytywną stroną i zdobyczą jego twórczości, usiłowania zaś tegoż autora w kierunku nowych form dramatycznych jak dotąd, są negatywne i nie dające się dokładniej specyfikować.

Powtóre — chciałbym podkreślić rolę realizmu jako pomostu od romantyzmu ku formizmowi — czystej sztuce.

Jak sądzę, realizm ten — to na długie jeszcze (przynajmniej u nas) pozytywne zdobycze formy dramatycznej.

Bogata twórczość dramatyczna St. Ign. Witkiewicza, poprzedzona (przynajmniej na zewnątrz) nie mniej bogatą twórczością teoretyczną, zobowiązuje publiczność i krytykę (tę mnie.

„Ptak ptakowi nie jednaki,
Człek człowiekowi nie dorówna
Dusa dusy zajrzy w oczy” i t. d.

Otóż właśnie.
Pan Jan nie chce już być wojtem. Ambicje te same. Chłop Wys.

FABRYKI SUKNA I WYROBÓW KAMGARNOWYCH
w BIELSKU (ŚLĄSK CIESZYŃSKI) ROK ZAŁOŻENIA 1850

G. MOLENDĄ i Syn

SKŁAD FABRYCZNY
w WILNIE
ul. WIELKA 36 TELEFON 949

sprzedaż detaliczna

po cenach fabrycznych

KURJER GOSPODARCZY ZIEM WSCHODNICH

Oprocentowanie zobowiązań dłużnych w rolnictwie.

Walszy ciąg artykułów p. Wacława Borowskiego dotyczących obciążenia majątków ziemskich w chwili obecnej, ogłoszanych drukiem w „Dniu Polskim” stanowi kwestia oprocentowania zobowiązań dłużnych. W ślad za streszczeniem przez nas poprzednich artykułów wymienionego autora, jednego z lepszych znawców rozważanej sprawy, (o obciążeniu długoterminowym i krótkoterminowym) podajemy poniżej dane przytoczone przez tego autora co do oprocentowania zobowiązań dłużnych, udowadniające, że przy obecnym stanie rolnictwa spłata procentów następuje kosztem substancji majątkowej.

Szczegółowe określenie oprocentowania wszelkiego rodzaju pożyczek ziemskich jest bardzo trudne, dlatego też będziemy dążyć do określenia tej wysokości odsetek, jakie rocznie musi płaćć 1 ha. większej własności rolnej w całym kraju. O ile chodzi o pożyczki długoterminowe, to należy tu rozróżnić kredyty zaciągnięte w Ziemstwach, bankach hipotecznych i u osób prywatnych. Między temi zaś wierzycielami należy rozróżnić należności w złotych pochodzące z przeobrażenia po myśli t. zw. „lex Zoll” o należności dolarowych powstałych głównie w ostatnich paru latach. Dla długów złotych, pochodzących przeważnie z czasów przedwojennych możemy przyjąć przeciętną normę oprocentowania 4,5 od 100, bo taka stopa odsetek była naogół wówczas pobierana przez Towarzystwa Kredytowe Ziemskie i banki hipoteczne. Zważywszy, że pierwsze mają obecnie wierzycielności złotych na 188,717, 613 zł., a drugie 63,148,887 zł., wypadnie nam wówczas, że przy 4,5 proc. dłużnicy Ziemstw będą musieli zapłacić rocznie 8,492,292 zł., a banków hipotecznych 1,841,670. Przez podzielenie obu ostatnich liczb przez obszar większej własności rolnej stwierdzimy, że 1 ha. tej własności musi rocznie płaćć samych odsetek z tytułu swych długów 0,86 zł. i 0,28 zł. Oprocentowanie długów dolarowych Towarzystw Kredytowych Ziemskich i banków hipotecznych wynosi nominalnie 8 proc., co przy 96,344,095 tych zobowiązań (razem ze zbożowymi kredytami Ziemstwa w Poznaniu) wyniesie 7,707,527 zł., z tytułu rocznych procentów, a 0,78 odsetek na 1 ha. Razem więc wypadnie nam, że 1 ha. majątków ziemskich musi co rok zapłacić 1,92 zł. na same odsetki (nie licząc innych kosztów i amortyzacji) od kredytów zaciągniętych w Ziemstwach i bankach hipotecznych. Przyjawszy pod uwagę, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

między innymi w tym względzie, że 1 ha. obciążony jest długiem na rzecz tych instytucji w wysokości 35 zł., będzie to stanowiło 4,8 od sta. z tytułu odsetek. Wynika więc, że procentowanie jest znacznie wyższe niż przed wojną, kiedy to wahało się ono w granicach 3,5—4,5 proc., rzadko dochodząc do 5

proc. Zwykle tych odsetek należy zawdzięczać wysokoprocentowemu długom dolarowym zaciąganym głównie na spłatę podatku majątkowego, a więc na cele zupełnie nieprodukcyjne. Okoliczność ta potęguje ciężar spłaty tych zobowiązań. Króćcie mówiąc, w chwili obecnej długoterminowe obciążenie własności ziemskiej mimo absolutnego spadku swej cyfry w porównaniu ze stanem przedwojennym jest uciążliwsze niż dawniej, popierwsze z powodu przeciętnego wzrostu stopy procentowej, a powtórze z racji nieprodukcyjnego charakteru nowozaciąganych pożyczek.

Co się tyczy długów hipotecznych na rzecz osób prywatnych, to nie będziemy dalecy od prawdy, jeżeli przeciętne ich oprocentowanie przyjmujemy na 6 proc. rocznie, a to z tego względu, że wykazane w ankiecie tego rodzaju pożyczki pochodzą przeważnie z czasów przedwojennych, jednakowoż pewna ich liczba została zaciągnięta w ostatnich czasach na bardzo wysokie procenta. Z ogólnych zaś obliczeń wynika, że przeciętna stopa procentowa dla tych zobowiązań można ustalić na 6 proc. Jeżeli więc przeciętne obciążenie 1 ha. majątków ziemskich długami na rzecz osób prywatnych wyniesie 21 zł., to przy 6 proc. wypadnie, że hektar ten będzie musiał płaćć 1,26 z tytułu tych procentów. Sumując ostatnią liczbę z 1,92 zł. odsetek od długów na rzecz instytucji kredytowych otrzymujemy kwotę 3,18 zł. które rocznie musi uiścić 1 ha. większej własności rolnej z tytułu odsetek od długoterminowych zobowiązań. Wobec tego, że 1 ha. obciążony jest tego rodzaju długiem w wysokości 56 zł., będzie to stanowiło 5,68 proc. rocznie.

Co się tyczy długów krótkoterminowych, to oprocentowanie ich, licząc bardzo ostrożnie, można przyjąć na 3 proc. miesięcznie. Jeżeli więc 1 ha. własności ziemskiej (bez Pomorza) obciążony jest tego rodzaju długiem w kwocie 55 zł., wypadnie nam, że z tytułu odsetek od niego będzie musiał płaćć rocznie 19,80 zł.

Sumując teraz oprocentowanie obu kategorii zobowiązań, przychodzimy do następującego wniosku ostatecznego: 1 ha. większej własności ziemskiej w Polsce (bez Pomorza), na którym ciąży przeciętny dług 111 zł. (56 długotermin. i 55 krótkotermin.) musi płaćć rocznie 22,98 zł. na pokrycie samych tylko odsetek (3,18 zł. od długotermin., a 19,80 zł. od krótkotermin.), innymi słowy łączne oprocentowanie wynosi 20,61 proc. (5,68 od dług. 36 proc. krótkotermin.).

W ten sposób świadomie operując możliwie najniższymi liczbami doszliśmy do bardzo smutnych wyników. W rezultacie bowiem dowiedzieliśmy się, że 1 ha. większej własności rolnej musi rocznie zapłacić ok. 23 zł. z tytułu samych „gołych” odsetek nie licząc amortyzacji i kosztów dodatkowych. Przy obecnym spadku produkcji rolnej i obciążeniu jej szeregiem nadmiernych świadczeń skarbowych, komunalnych i społecznych wygosporządzenie powyższej kwoty jest absolutną niemożliwością. Innymi słowy rolnictwo nasze nie będąc

zawsze dość czasu, aby ją w porę zastrzeżać. Wypisaliśmy mówić o niej poetyczniejsi ustami Czepca:

„Jako w nos jest wielka moc
jako że moc jest zaklęta
że się kiedyś opam...”

Zgódźmy się. „Chłop potęgą jest i basty” Tylko że zgniół „złoty róg”. U Wypisaliśmy i u Witkiewicza.

Tu urywamy pobieżną analizę, stwierdzając „krewne” problem i formy dramatycznej Wypisaliśmy i Witkiewicza. Jest to problem społeczno-polityczny, podany w realistycznym i w najogólniejszym słowa (zrecenium).

Problem ten, tak bardzo rodzinny w literaturze naszej, wyzwała się tu z wolna z opresji romantyzmu.

Wiem, jak nie lubi Witkiewicz, gdy mu się wspomina twórczość realistyczną, a do tego włączając jeszcze zagadnienie od którego zda się w twórczości st. i. Zaznaczam raz jeszcze, że jest to wywód jednostronny, mający ukazać pojęcie, z którego Witkiewicz schodzi, by otworzyć nowe horyzonty i zaprezentować nam programową twierdzą — czyli formę w teatrze.

Po tak utalentowanym dramaturgu, jak Witkiewicz, należy wiele oczekiwać.

W. Piotrowski.

KRONIKA MIEJSCOWA.

— (n) Wyjaśnienie w sprawie zaliczek na podatek przemysłowy. Odroczone do dnia 15 czerwca zaliczka na podatek przemysłowy (obrotowy) na rok 1926 powinna być obliczona przez płatników wszystkich kategorii w ten sposób, że z sumy podatku, wypadającego za 2 półrocze 1925 r. na rzecz państwa, ma się płaćć 40 proc. (2/5). Natomiast dodatek na zwłazki komunalne obliczyć należy obecnie dla przedsiębiorstw, które płaćć od obrotu tylko 1 proc. lub 1/2 proc. na rzecz państwa, dodatek komunalny w wysokości 1/2 proc., czyli 0,25 proc. sumy przypadającej na rzecz państwa a nie jak dawniej 0,5 proc.

— (n) Spóźnione zeznanie o dochodzie. Płatnikom, którzy w terminie nie złożyli zeznań o dochodzie, wymierzają władze skarbowe podatek dochodowy na podstawie innych materiałów będących w ich posiadaniu. Na wypadek niewystarczalności tychże materiałów, mogą one wezwać poszczególnych płatników do dodatkowego złożenia zeznań. Niezłożenie zeznań na takie specjalne wezwania, obłożone jest karą grzywny od 5—25 zł., która może być podwyższona do 500 zł.

Ponieważ zupełny brak zeznania może się na podatniku źle odbić, przeto jest wskazane, aby nikteli dla ułatwienia pracy władzom skarbowym lecz także dla korzyści płatnika przedłożyć dodatkowe zeznanie.

— (o) Sprawa rozterminowania podatku przemysłowego. W odpowiedzi na depeszę wystosowaną do sen. Truskiera i posła Wiślickiego z prośbą o poczynienie starań w sprawie rozterminowania podatku przemysłowego za 2 półrocze 1925 r., zarządził zawiązek kupców żydowskich w Wilnie otrzymał wiadomość, że pp. Truskier i Wiślicki interwenjowali w tej sprawie u nowego Ministra Skarbu, który wyjaśnił, że nowe rozterminowanie powyższego podatku jest zgodne, ponieważ izby skarbowe w myśl okólnika z dn. 4 maja r. b. mają szerokie uprawnienia samodzielnego rozkładać podatki na raty.

— (n) Ceny w Wilnie z dnia 21 maja r. b.
Ziemniaki. Żyto loco Wilno 31—33 zł. za 100 kg., owies 38—40, jęczmień browarowy 37—39, na kaszę 33—35, ostryż żytni 28—29, pszenne 29—30, jęczmień (brak), siano 20—24, ziemniaki 10—11. Tendencja spokojna.
Nasiona. Owsy siewne 42—45 zł. za 100 kg., jęczmień siewny 39—45, groch „Victoria” nasenny (brak), ziemniaki nasienne 12—13, czerwona kończyzna nasienne 1 gat. (gwarantowana od kanłanki) 450—520, 1 gat. 350—400, 1 gat. 280—350, seradła 30—33, łubin 31—33.
Mąka pszenna amerykańska 1.10—1.20 gr. za 1 kg., krajowa 1 gat. 0.90—1.10, 1 gat. 0.80—0.90, żytnia pyłowa 55—58, stolowa 50—53, razowa 35—36, kartoflana 70, gryczana 65—70, jęczmień 50—55.
Kasza manna 1.60—1.70 gr. za 1 kg., gryczana cała 80, przecierana 92—95, perłowa 80—95, pęczak 60, jęczmień 60—70, agłana 70.

— (x) Przyjazd wojewody Raczkiwicza. Nowomianowany wojewoda wileński p. Raczkiwicz powraca w niedzielę, dnia 23 b. m. z Warszawy do Wilna, w celu objęcia urzędowania.

— (x) Zapomoga siewna dla pow. Braśławskiego. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państw. udzieliło w ostatnich dniach sejmikowi pow. Braśławskiego 10,000 zł. tytułem pożyczki na pomoc siewną dla włóścian tegoż powiatu.

— (x) Nowa sikawka motorowa dla straży ogniowej w Wilnie. Wobec otrzymanej pożyczki przez Magistrat m. Wilna w sumie 18,000 zł., oraz 30,000 zł. subsidejum z Polsk. Tow. Wzaj. Ubezpiecz. w Warszawie, Magistrat poczynił starania celem zakupienia we Francji jednej motorowej sikawki na wozie samochodowym. Sikawka ta będzie zamontowana według najnowszych konstrukcji i wartość jej w myśli obecnej waluty wynosić będzie około 100,000 zł.

— (o) Sprawa polewania ulic. Mieszkańcy ulicy Rydz-Śmigłego i przyległych zwrócili się do komendanta policji m. Wilna z prośbą o zwolnienie ich od polewania ulic wobec tego, że nie mają wody.

Jak się dowiadujemy, wydział porządku Magistratu zaproponował mieszkańcom wymienionej dzielnicy udzielać wody na cel powyższy z hydrantów miejskich po cenie 65 gr. za 100 wader, ale z tym warunkiem, żeby znaleźli się przedsiębiorcy z posród mieszkańców, wzmiankowanych ulic, u których mogłyby być urządzo-

Chleb ptylowy biały 55—58, stółowy 50—53, razowy 36—38 gr. za 1 kg.
Mięso wołowe 1.60—2.00 gr. za 1 kg., cielęc 1.20—1.30, baranie (brak), wieprzowe 2.40—2.50, schab 3.00, boczek 3.00
Tłuszcz: słonina krajowa 1 gat. 3.90—4.00, 1 gat. 3.50—3.75, sadio 4.00—4.20, smalec wieprzowy biały 4.50—5.00, szary 2.60—3.00, tłuszcz roślinny (masło słuczne) 3.50—3.80, olej roślinny zagrzany 3.00—3.50, krajowy 2.50—3.00 za 1 kg.
Nabiał: mleko 35—40 gr. za 1 litr, śmietana 2.00—2.30, twaróg 1.40—1.50, ser twarogowy 1.50—2.00, masło niesolone 5.50—6.50, solone 5.00—5.50, deserowe 7.00—7.50.
Jaja: 1.20—1.30 gr. za 1 dziesiątek.
Warzywa: kapusta kwaszona 35—40 gr. za 1 kg., świeża 80—90, cebula 1.00—1.10, zielona 25 (pęczek), rzodkiewka 35 (pęczek), marchew 70—80, brukiew 35—40, buraki 25—30, botwina 30 (pęczek), szczaw 50—60 gr. za 1 kg.
Cukier: kostka 1.75 za 1 kg., kryształ 1.40 gr.
Ryby: wazące żywe 5.00 gr. za 1 kg., śnięte 3.50, szupaki żywe 4.50, śnięte 3.00, karasie żywe 4.00—4.50, śnięte 3.00, łoszcze 5.00, śnięte 3.50, karpie śnięte 3.50, okonie 25—30.

Żywe 4.00, śnięte 3.00, płocie 1.00—1.50, drobne 50—60.
GIEŁDA WARSZAWSKA.
21 maja 1926 r.

Dewizy i waluty:

Transz.	Sprz.	Kupno.
Dł. ary	11.10	11.13
Ameryka	447.40	448.52
London	54.10	54.23
Nowy-York	—	—
Pariz	34.00	34.08
Praga	32.95	33.03
Szwajcaria	215.20	215.74
Wiedeń	157.00	157.40
Włochy	44.00	44.11
Belgia	35.00	35.09
Stokholm	28.75	28.85

Papiery wartościowe.

Wzajemna	Wzajemna	Wzajemna
Polyskaka dolarowa 68.50 (w złotych 760.35)	—	—
Wzajemna 171.00	—	—
5 pr. pożycz. konw.	32.00	31.50
pr. pożycz. konw.	—	—
proc. listy zast.	—	—
ziemskie przedw.	22.25	22.00

— (x) Pierwszy poranek orkiestry straży ogniowej w Wilnie.

W dniu dzisiejszym w czasie od g. 11 do 1 po poł. odbędzie się w ogrodzie Bernardyńskim pierwszy poranek muzyczny, urządzony przez nowo zorganizowaną orkiestrę straży ogniowej m. Wilna, pod kierownictwem b. kapelmistrza orkiestry policyjnej p. Telmaszewskiego. Wstęp na ten poranek dla osób cywilnych 30 gr. dla dzieci i uczni 20 gr.

— Ceny w „Zakopiance”. Dajemy tutaj maleńki przegląd cen w nowo utworzonej restauracji „Zakopianka”, który niewątpliwie zainteresuje odpowiednie władze. Kawa biała—50 gr., ciastko—30, szklanka wody sodowej 40, obiad 2 złote, gdy tymczasem kawa kosztuje wszędzie 35, ciastko 20—25, a obiad 1.20.

— Spis przystanków i ładowni. Ministerstwo Kolei wydało nowy spis stacji, przystanków i ładowni P. K. P. Do spisu należą dwie obszerne mapy. Egzemplarze spisów są do nabycia w Dyrekcji Kolei.

— Dyrekcja państwowego gimnazjum im. J. Lelewela podaje do wiadomości, że są wolne wakansy do klas: I, II, IV i VII.

Egzaminy wstępne rozpoczną się dn. 21 czerwca br. Podania przyjmują się codziennie od godz. 11-ej do godz. 12-ej w pol. do dnia 10 czerwca br. włącznie.

— (x) Z konferencji lekarzy szkół powszechnych w Wilnie. W dniu 17 b. m. w sali konferencyjnej Magistratu m. Wilna odbyła się konferencja lekarzy szkół powszechnych. Na konferencji tej omawiano organizację dodatkowego szpitala opsy wśród dzieci w szkołach powszechnych, oraz sprawę kwalifikowania dzieci szkolnych na kolonie i polkolonie letnie. Co do pierwszego zostało wydane rozporządzenie prze-

rowadzenia szpitala ochronnego od opsy u dzieci wszystkich pierwszych oddziałów w szkół powszechnych, oraz u dzieci które dotąd nie otrzymały szczepień powrotnych. Co do kolonii i polkolonii w bieżącym roku sytuacja jest niezwykle ciężka. Niewiadomym jest ile magistrat Wilna w roku bieżącym zechce wyasygnować na polkolonie i czy w ogóle fundusze z tego źródła popłyną. Towarzystwo kolonii letnich, które na organizowanie tychże kolonii również nie rozporządza odpowiednimi funduszami jest w bardzo trudnym położeniu. Aczkolwiek zarządzono przez inspektora szkolny zbiórke po szkołach powszechnych na kolonie letnie, która jakkolwiek postępuje, jednak nie należy się spodziewać, aby dała sumę dla utrzymania co najmniej 200 dzieci a potrzeby są duże na wysłanie tylko około 10 proc. dzieci szkół powszechnych. Z powyższego wynika, że dla ucieczywistnienia wspomnianej akcji należy tylko spodziewać się poparcia ze strony samorządu, jak i całego społeczeństwa.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

— (i) Epilog wesolej zabawy. Sad Okręgowy w składzie v. prezesa Owsianko oraz sędziowie Borejko i Piśnucki rozpoznawali w dniu wczorajszym sprawę Klemensa Wejsnera, mieszkańca wsi Szklara pow. Grodzieńskiego, oskarżonego o zabójstwo Sylwestra Wasowicza.

ślawa pełniąc służbę na moście szeregowiec Czesław Uszyński (1 komp. K. O. P.). Dochodzenie prowadzi władza wojskowa.

— **Samobójstwo.** W nocy na 21 b. m. popełnił samobójstwo przez powieszenie się w klatce U.S.B. na Antokułku Berko Bułmynowicz (zam. w Lidzie). Złoty zabezpieczono.

— **Nagły zgon.** Dn. 21 b. m. na stacji Wilno w pobliżu warsztatów parowozowni zmarł robotnik Wincenty An. druszkiewicz (Sygnatura 8). Przyczyna śmierci wada serca.

— **Pożary.** W majątku Radziuki 1 gm. Szarkowskiej, wskutek nadmiernej napalenia w piecu, spłonął dom mieszkalny dwupiętrowy J. Michała i Wacława Borowickich, Heleny Rapewiczowej i Zofii Worobowej. Straty wynoszą 50.000 zł. Inwentarz martwy został uratowany.

— **We wsi Szumielskiej gm. Polańskiej** wskutek wadliwego stanu komina spłonął dom mieszkalny, stodoła z narzędziami gospodarczymi na szkole Józefa Augustynowicza i Wincentego Nawajcia. Straty wynoszą 4.390 zł.

— **W m. Duniłowiczach** wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem spaliła się stodoła Ludwika Stankiewicz. Straty wynoszą 1760 zł.

— **We wsi Paławszczyzna gm. Pliskiej** spalił się dom mieszkalny i spichrz Benedykta Kizły. Przyczyną pożaru oraz strat narazie nie ustalono.

— **(x) Pijaństwo pomimo zakazu.** Pomimo zakazu sprzedaży napojów wysokich władze policyjne aresztowały w dniu wczorajszym 13 osób w stanie nietrzeźwym, co wskazuje na nieprzestrzeganie przepisów władz administracyjnych.

Ofiary.

Zamiast kwiatów ku uczczeniu dn. imienin Czcigodnej i Drogiej Pani Dyrektorki Julii Rodziewiczowej grono nauczycielskie gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej składa 36 zł. na Bractwo Pomoc tegoż gimnazjum.

Wszystko dla panów:

Obuwie, Bielizna, Kapelusze, Krawaty, Trykotaże, Galanteria, Przybory podróżne

w wielkim wyborze pierwszorzędnej jakości

Poleca nowo utworzony

DOM HANDLOWY

W. JANKOWSKI i S-ka

WILNO, ul. WIELKA 42.

UWAGA!

Dom Handlowy W. Jankowski i S-ka prowadzony jest przez pierwszorzędną siłę fachową bez udziału personelu najemnego, towary nabywane są bezpośrednio z pierwszego źródła tylko w najlepszych gatunkach i za gotówkę, co sprawia, że ceny są niskie i ogólnie dostępne, jako nie obciążone zbędnymi kosztami handlowymi.

DRUKARNIA

WYDAWNICTWO WILEŃSKIE

Kwaszelnia 23.

przyjmuje wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące.

9) Regina Romani.

Miał samochód koloru niebieskiego zbliżył się do nas, w tym samym celu. Lecz nagle zwrócił się ku drodze i zaczął szybko uciekać. Jerzy krzyknął radośnie i wściekle. Zauważyłem, że samochód niebieski prowadzony był przez kobietę.

— W drogę!

Ona już była daleko, podziwiałem zgrabne formy niebieskiej maszyny. Gdzie wdziałem już tę sylwetkę, która siedziała teraz pochylona nad kołem, w skózanym ubraniu, od stóp do głów.

— Gdzie pędzimy — zapytałem. — Rzuć mi odpowiedź urwany.

— Tam, gdzie ona... Regina.

Pościg nabierał coraz szerszego tempa. Lekki samochód niebieski wypierał nas na drodze nierównej, lecz gdy teren stawał się równiejszy, odległość między nami a uciekającą zmniejszała się szybko.

Regina wpadła na drogę do Venecji, unikając drogi prostej. Wjeżdżamy do miasta, tłum zebrany z niewiadomego nam powodu zatrzymuje samochód Reginy, stajemy tuż za nią. Uwagę moją zwraca wiązka goździków

SPORT

W przededniu wiosennych zawodów konnych.

W dniu jutrzejszym podamy szczegółowy program zawodów konnych 3 samodzielnej brygady jazdy w dn. 23 i 24 bm. dziś ograniczamy się tylko do podania przepisów ogólnych obowiązujących uczestników.

Przepisy ogólne:

1. wyrok sędziów nie podlega apelacji.
2. w zawodach mogą brać udział na koniach własnych i rządowych od 5 lat bez ograniczenia:
- a) członkowie klubu
- b) p.o. oficerowie czynnej służby
3. Konie pełnej krwi wykluczone.
4. Próbowanie koni na placu zawodów przed zawodami wzbronione.
5. Konie sławione na zawody mogą być bezpłatnie umieszczane na miejscu (maj. Pośpieszka) w stajni od dn. 19 maja br. Prowiant dla ludzi i furaz dla koni wydawane będzie 23 p. ulanów na podstawie kart prowiantowych. Obsługę i dozór dla koni organizują wysyłający.
6. Rozgrywka w konkursie hippicznym polega na przejściu przez dwie przeszkody podwójne (wybrane przez jury).
7. Jeźdźcy opóźniający się z wyjazdem, po oddaniu sygnału, pozbawiają się prawa uczestnictwa.
8. Niezastosowanie się do rozporządzenia gospodarza toru — pozbawia prawa uczestnictwa w zawodach jeźdźca i konia.
9. Jeźdźcie dyskwalifikuje się za:
- a) ominięcie przeszkody;
- b) trzecie wyłamanie w konkursach;
- c) rozłączenie się z koniem w konkursach;
- d) przekroczenie normy czasu.
10. Klub zastrzega sobie prawo ewentualnych zmian i dopełnień przepisów i programu.
11. Termin zgłaszania zapisów do dnia 17 maja br.

KRONIKA.

— (t) W poniedziałek 24 b. m. odbędzie się na boisku 6 pp. Leg. (Antokol) mecz piłki nożnej pomiędzy Wilją 1, a teamem klasy „B” (Iskra, K. I. P., Ż. A. K. S.). Zawody tego rodzaju organizowane są w tym sezonie po raz pierwszy i niewątpliwie należą do ciekawych.

— **Zimowski w Polonji.** Dowiadujemy się, że dotychczasowy gracz 1 pp. Leg. Zimowski grać będzie w barwach Polonii warszawskiej i w dniu 3 czerwca grać będzie w reprezentacji Warszawy przeciwko reprezentacji Liwowa.

— **Otwarcie przystani twa Wioślarskiego.** Uroczyste otwarcie przystani t-wa Wioślarskiego w Wilnie odbędzie się w niedzielę dn. 23 bm. o godz. 12 m. 30.

Nowy rozkład jazdy pociągów.

Od 15 maja przybywają i odchodzą według nowego rozkładu następujące pociągi:

Przyjazd do Wilna				Odjazd z Wilna			
Nr. poc.	Godz.	Min.	Z stacji	Nr. poc.	Godz.	Min.	Do stacji
707	8	05	Warszawa Gł. przez Grodno	707	8	25	Żemgale
708	22	05	Żemgale	708	22	25	Warszawa Gł. przez Grodno
711	7	30	Warszawa Wil. przez Grodno	712	19	40	Warszawa Wil. przez Grodno
713	17	40	Warszawa Gł. przez Grodno	713	18	40	Żemgale
714	7	35	Żemgale	714	8	05	Warszawa Gł. przez Grodno
312	23	50	Łuniniec przez Lidę	311	6	15	Łuniniec przez Lidę
354	7	45	Lida	353	15	35	Lida
412	6	05	Mołodeczno	411	22	15	Mołodeczno
452	19	20	Mołodeczno	451	10	00	Mołodeczno
512	18	30	Królewszczyzna (w poniedziałki, środy i piątki)	511	11	27	Królewszczyzna (w niedziele, wtorki i czwartki)
552	5	25	Królewszczyzna	551	21	50	Królewszczyzna
730	21	00	Nowoświeciany	727	13	30	Nowoświeciany (w niedziele i dni świąteczne)
				729	15	30	Nowoświeciany (w dni robocze)
818	11	15	Warszawa Wsch. przez Lidę	817	18	45	Warszawa Wsch. przez Lidę

Kto cenią zalety KREMU SIMON „CREME SIMON” ten bez wątpienia będzie używał i mydła Simon „Savon Simon”. Mydło Simon odpowiada wszystkim wymaganiom doskonałego utrzymania skóry — nie drażni naskórka a oczyszcza, pielęgnuje skórę delikatnością i zapachem.

DO NABYCIA WSZĘDZIE

Krem, puder & mydło Simon
Crème, poudre & savon Simon
Parfumerie Simon, 59 Faub. St.—Martin, Paris.

Kino-Teatr „Helios”

„Polonja”

ul. Mickiewicza 22

Miejski Kinematograf

KULTURALNO-OŚWIATOWY

SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Kino „Piccadilly”

Wielka Nr 42

Kino „E D E N”

Wielka Nr 36

„TEN, KTO REGO BIAŁO PO TWARZY”

Arckunstywny dramat podług utworu LEONIDA ANDREJDEWA w 8 akt. W roli głównej czarodziej ekranu LON CHANEY.

Kłamiesz kobieto!..

Dramat salonowo-erotyczny w 8 aktach. Urocz. VIRGINIA VALLI i piękny LERI STONE w rolach głównych. „Domorosły Szerlok Holmes” arcywesoła komedia w 2 aktach.

„Trzy wieki” (Historia miłości) farsa w 6 ciusiach

Nad program: **„Express filmowy Nr 5”** w 1 akcie

„Niedźwiedzia przysługa” farsa w 2-ach aktach.

Orkiestra pod dyktando kapelmistrza W. Szczepańskiego.

Kasa czynna: w niedzielę i św. od godz. 2 m. 30, w powszednie dni od godz. 4 m. 30. Początek seansu: w niedzielę od godz. 3-jej w powszednie dni od godz. 5-jej.

Parter 60 gr. Amfiteatr i balkon 30 gr.

Artyści: Od 23 Maja wielki Program utoczyli pośw. eony dziejom pierwszego **JOZEF PIŁSUDSKIEGO**

1) **Życie i dzieje JOZEF PIŁSUDSKIEGO** i ochód jego imienia 19 marca 1926 r. aktualny film w 3 aktach.

2) **„Dla ciebie Polsko”** czyli „Zdobycie Wilna” wielki, nomen talsny film w 10 akt. odegrany w Wilnie i w okolicy.

Godzienne Wiadomości Ekonomiczne

zawierające najświeższe najrozsławniejsze i najobfitsze informacje i sprawozdania z giełd pieniężnych i akcyjnych całego świata, notowania towarowe ze wszystkich rynków w kraju i zagranicą — są niezbędnym wydawnictwem podręcznym w każdym przedsiębiorstwie handlowym, przemysłowym czy też banku.

Dodatek tygodniowy do C.W.E. p. t. **„Gazeta Handlowa”** poświęcona jest sprawom, potrzebom i postulatom kupiectwa polskiego

Abonament przyjmuje: **Przedstawicielstwo Wileńskie Agencji Wschodniej** — ul. Mickiewicza 4.

Letniska wiejskie

Wilno, Dąbrowskiego Nr 3 m. 6 od g. 3—5 po poł.

- 1) przyjmowanie ofert na letniska z utrzymaniem i bez niego,
- 2) informowanie osób, które zechcą z letnisk skorzystać.

Spółdzielnia Rolna KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIAN

ZAWALNA 1 TELEFON 1—47

Poleca:

NASIONA

ZIEMNIAKÓW O W S A JĘCZMIENIA

SERADELI KONICZYN TYMOTKI ŁUBINU

UWAGA: Konieczność zbadania na zawartość kaniarki przez Wileńską Stację Oceny Nasion sprzedajemy w zaplombowanych workach

WYROK

w IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W dniu 11 lutego 1926 roku Sędzia Pokoju m. Wilna na posiedzeniu publicznym po rozpoznaniu sprawy Izraela Barabaua oskarżonego o lichwę, na zasadzie art. 119 i 122 U.P.K. i art. 19 Ust. z dnia 2-VII-1920 r.

Postanowił:

Izraela Barabaua za pobieranie nadmiernych cen za cukier skazać na grzywnę w kwocie trzydziestu (30) złotych z zamianą w razie niewypłacalności na sześć dni aresztu. Pobrać od niego trzy (3) złote opłaty sądowych. Wyrok opublikować w piśmie „Słowo”, „Dziennik Wileński”, „Kurier Wileński” i „Express Wileński” na koszt Barabaua i wywieścić na sklepie oskarżonego na przeciąg dni czterdziestu (44).

(—) B. Olechnow

Polecamy bardzo gorąco rodzinie inteligentnej, zam. w Wilnie, czworo osób bez ratunku ginie z nędzy, wszystko już wyprzedał i tylko cud Bożego oczekują. Człowiek o kamiennym sercu wyszedłby z tego przybytku niedoli, ze łzą w oku. Łaskawe datki przyjmuje Adm. „Słowa”.

Piegi żółte plamy

usuwa:

„Grem de ROSE”

żądać w składach aptecznych i perfumeryjnych

SKŁAD GŁÓWNY

St. Kopeć Warszawa, Chłodna 55

Na Skład w Warszawie

z torem kolejowym przyjmujemy reprezentację lub w komis materjały tarczne lub inne budowlane. Na miejscu, wa-a, stalnia, szopy, motory. Wejdziemy w stosunek i tylko z firmą polską.

Oferty: Warszawa, Traugutta 3. Administracja Tygodnika „Pro Patria” dla W. S.

BIURA

Reklamowego Stefana Grabowskiego w Wilnie ul. Garbarska 1 telefon 82

gdzie mają być naprawione. Bagaż ze służącą Reginy sprowadzony został z hotelu. Dramat trwa nadal jeździąc, przedłuża się i nie można spodziewać się szczęśliwego końca. Chciałem opuścić natychmiast dom Jerzego. Odrzekł mi z prostotą, leci tonem, jak zwykle, rozkazującym prosiącym zarazem:

— Nie opuści nas pan przecież myślę — w takiej chwili.

— Ależ panie, mam umówione spotkanie.

— Gdyby pan teraz opuścił nas popelniliby pan czyn okrutny i tworny. Gdy Regina odzyska prztomność nie mogłaby być samą panią, przywiezienie jej tutaj miało charakter porwania. Jeśli natomiast ujrzy pana przy mnie...

— Będzie mnie uważała za wspólnika pana — przerwałem.

— Nie, kobieta czuje się zawiedzioną i śmieje się w obecności dwóch mężczyzn, aniżeli jednego. Zresztą wyłomacz pan jej wszystkich

(D. N.)